

STORTINGET

Innst. 549 L

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Prop. 182 L (2020–2021)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Endringer i klimaloven (klimalov for 2030 og 2050)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Hovedinnhold i proposisjonen

Klimaloven trådte i kraft i januar 2018. Formålet med loven er å fremme gjennomføringen av Norges klimamål som ledd i omstilling til et lavutslippssamfunn i Norge i 2050. Klimamålene for 2030 og 2050 er lovfestet i klimaloven.

I februar 2020 meldte Norge inn et forsterket klimamål for 2030 under Parisavtalen. Det forsterkede målet for 2030 er at utslippene skal reduseres med minst 50 pst. og opp mot 55 pst. sammenlignet med utslippsnivået i referanseåret 1990. I Norges Lavutslippsstrategi (vedlegg 1 i Prop. 1 S (2019–2020) Klima- og miljødepartementet) forsterket regjeringen Norges klimamål for 2050, og varslet at den vil endre utslippsintervallet i klimaloven § 4 til i størrelsesorden 90 til 95 pst. fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

Som følge av de forsterkede klimamålene for 2030 og 2050 foreslår Klima- og miljødepartementet nå å oppdatere klimaloven, slik at de lovfestede målene i loven er i tråd med Norges forsterkede klimamål.

Klimaloven § 3 foreslås endret slik at det lovfestede klimamålet for 2030 er i tråd med Norges klimamål under Parisavtalen. Det vil si at det lovfestede målet for 2030 blir å redusere utslippene med minst 50 pst. og

opp mot 55 pst. sammenlignet med utslippsnivået i 1990.

I klimaloven § 4 foreslås utslippsintervallet endret til å redusere utslippene med i størrelsesorden 90 til 95 pst. sammenlignet med utslippsnivået i referanseåret 1990. Forutsetningene for klimamålet for 2050 og hvordan målet skal forstås fremgår av Prop. 77 L (2016–2017) Lov om klimamål (klimaloven). Disse forutsetningene skal fortsatt ligge til grunn.

De to endringene som foreslås er en konsekvensjustering som følge av tidligere politiske vedtak om å forsterke Norges klimamål, slik at de lovfestede målene korresponderer med de politisk vedtatte klimamålene.

Klimaloven legger ikke føringer på hvilke politiske løsninger, veivalg og virkemiddelbruk som skal tas i bruk for å oppfylle de lovfestede klimamålene. Klimaloven lovfester Norges overordnede klimamål, og det er opp til den til enhver tids sittende regjering å gjennomføre en politikk som gjør at de lovfestede målene nås.

1.2 Endring av lovens klimamål for 2030

Regjeringen har inngått en klimaavtale med EU om å samarbeide om å oppfylle klimamålet for 2030 om minst 40 pst. reduksjon i utslippene sammenlignet med 1990. I juni 2019 ga Stortinget sitt samtykke til inngåelse av klimaavtalen med EU, jf. Prop. 94 S (2018–2019). Avtalen med EU ble inngått i oktober 2019 (se EØS-komitebeslutning nr. 269/2019), og trådte i kraft i mars 2020. Avtalen innebærer at Island, Norge og EU samarbeider om å oppfylle sine selvstendige mål under Parisavtalen. I praksis går samarbeidet ut på at Island og Norge deltar i alle de tre pilarene i EUs klimaregelverk (regelverket for kvotepliktige utslipp: det europeiske kvotesystemet, regelverket for ikke-kvotepliktige utslipp: innsatsforde-

lingsforordningen og regelverket for bokføring av skog- og arealbruk: LULUCF-forordningen).

I Norges innmelding av det forsterkede målet for 2030 i februar 2020 ble det kommunisert at Norge også ønsker å samarbeide med EU om det forsterkede målet.

EU vedtok 11. desember 2020 et forsterket klimamål for 2030. Det oppdaterte målet ble meldt inn under Parisavtalen 18. desember 2020. Målet er å redusere netto-utslipp med minst 55 pst. innen 2030 sammenlignet med referanseåret 1990. EU har også vedtatt et mål om å være klimanøytrale i 2050. EU har innrettet sitt nye klimamål for 2030 som et mål hvor alt utslipp og opptak regnes inn i referanseåret 1990, og målet om 55 pst. reduksjon i 2030 regnes ut fra dette grunnlaget. I EUs forrige klimamål var ikke skog- og arealbruk inkludert i referanseåret 1990, og bidrag fra CO₂-opptak fra skog- og arealbruk ble satt til null i målåret 2030.

EUs nye metode for å inkludere CO₂-opptak i skog- og andre arealer innebærer i praksis at EU kan kutte mindre enn 55 pst. utslipp utenom skog- og arealbrukssektoren. Hvis Norge melder inn et identisk mål som EU, og tar i bruk samme regnemåte, vil det innebære et langt lavere ambisjonsnivå enn både det lovfestede klimamålet om å redusere utslippene med minst 40 pst. og Norges forsterkede klimamål under Parisavtalen om å redusere utslippene med minst 50 og opp mot 55 pst. Det vil være et klart brudd med prinsippene i Parisavtalen artikkel 4.3. Det er derfor ikke et aktuelt alternativ for Norge å vedta et identisk klimamål som EU.

Norge deltar i EUs klimaregelverk som følge av klimaavtalen med EU. Ved å etterleve EUs forsterkede klimaregelverk vil Norge etter all sannsynlighet nå et klimamål om å redusere utslippene med minst 50 og opp mot 55 pst. Europakommisjonen har varslet at de vil legge frem forslag til endringer i klimaregelverket i juni 2021. Det må bli enighet mellom Europakommisjonen, Europaparlamentet og Rådet før regelverket kan vedtas. Etter at regelverket er vedtatt i EU, må Norge vurdere om og eventuelt hvordan det reviderte regelverket skal gjelde her. Det vil dermed ta flere år før EUs forsterkede klimaregelverk vil kunne settes i verk.

Kvotesystemet er innlemmet i vedlegg 20 til EØS-avtalen på vanlig måte. Det gjør at Norge normalt sett må delta i nye versjoner av klimavotereguleringen. De to andre pilarene av EUs gjeldende klimaregelverk er inkludert i EØS-avtalens protokoll 31. Protokoll 31 gjelder frivillig samarbeid utenfor de fire friheter. Det betyr at Norge ikke er forpliktet til delta i nye versjoner av innsatsfordelingsforordningen og regelverket for bokføring av skog og arealbruk.

1.3 Endring av lovens klimamål for 2050

I Norges Lavutslippsstrategi (vedlegg 1 i Prop. 1 S (2019–2020) Klima- og miljødepartementet) forsterket regjeringen Norges klimamål for 2050, og varslet at den

vil endre utslippsintervallet i klimaloven § 4 til i størrelsesorden 90 til 95 pst. fra utslippsnivået i referanseåret 1990. Klima- og miljødepartementet foreslår derfor å justere klimaloven tilsvarende, ved å forsterke det lovfestede klimamålet for 2050. Det gjøres gjennom å snevre inn utslippsintervallet i klimaloven § 4 (klimamål for 2050) til i størrelsesorden 90 til 95 pst. fra utslippsnivået i referanseåret 1990. Øvrige deler av det lovfestede målet for 2050 foreslås ikke endret. Videre legges klimalovens eksisterende definisjon av hva som menes med et lavutslippsfunn til grunn, og loven skal fortsatt ikke være til hinder for at lovfestede klimamål kan gjennomføres i samarbeid med EU.

Forutsetningene for målet og hvordan målet skal forstås fremgår av Prop. 77 L (2016–2017) Lov om klimamål (klimaloven). Disse forutsetningene skal fortsatt legges til grunn.

1.4 Høringen av lovforslaget og departementets vurderinger

Klima- og miljødepartementet sendte 27. januar 2021 et høringsnotat med forslag til endringer i klimalovens klimamål for 2030 og 2050 på høring. Høringsfristen ble satt til 10. mars 2021.

Høringsinstansene er nær samstemte i sin støtte til forslaget om endringene i klimalovens klimamål for 2030 og 2050. Klima- og miljødepartementet registrerer likevel at flere av høringsinstansene tar opp gjennomføringen av klimamålene i sine høringsuttalelser, det vil si hvilken klimapolitikk- og hvilke virkemidler som bør legges til grunn for å nå klimamålene. Flere av høringsinstansene tar også til orde for at klimaloven bør tydeliggjøre at alle sektorer setter egne utslippsmål, med årlige utslippstak og inngår i klimaplanen for 2030.

Klimaloven legger ikke føringer på hvordan utslippene skal reduseres, valg av virkemidler eller fordeling av utslippskutt i ulike sektorer. Klimaloven lovfester Norges overordnede klimamål, og det er opp til den til enhver tids sittende regjering å gjennomføre en politikk som gjør at de lovfestede målene nås.

Departementet ser ikke grunnlag for å justere forslaget om å lovfeste klimamålene for 2030 og 2050 i lys av de innkomne merknadene. Det er imidlertid behov for å justere forslaget hva gjelder tidspunkt for ikrafttredelse av endringene. De foreslåtte lovendringene er nødvendige for å bringe lovteksten i samsvar med de politisk vedtatte klimamålene som regjeringen og Stortinget allerede forholder seg til. Rask ikrafttredelse av lovendringen vil dermed ikke få negative konsekvenser for allmennheten, så departementet ser ingen grunn til at endringene ikke skal kunne tre i kraft straks.

1.5 Økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget

Lovforslaget innebærer at klimalovens klimamål for 2030 og 2050 skjerpes, og blir mer ambisiøse etter som behovet for utslippsreduksjoner blir større. Mer ambisiøse klimamål gjør målene mer kostbare å nå.

Å nå klimamålet for 2030 vil innebære kostnader for samfunnet som helhet og de enkelte aktørene. Klimaloven legger ikke føringer for hvordan utslippene skal reduseres, valg av virkemidler eller fordeling av utslippskutt i ulike sektorer.

Regjeringen la i januar 2021 fram Meld. St. 13 (2020–2021) med en plan for hvordan klimamålet for 2030 kan nås. Meld. St. 13 (2020–2021) punkt 10 beskriver de økonomiske og administrative konsekvensene av klimaplanen for 2021–2030.

Som beskrevet i kapittel 9 i Prop. 77 L (2016–2017) vil kostnadene knyttet til å omstille Norge til et lavutslippssamfunn i 2050 være svært usikre, og de vil avhenge både av kostnadene ved utslippsreduksjoner og av hvor langt ned utslippene skal bringes. En innsnevring av utslippsintervallet i klimamålet for 2050 kan gjøre målet mer krevende å nå.

Den norske klimapolitikken for gjennomføringen av klimamålet for 2050, vil derfor måtte justeres og tilpasses over tid.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsmund Aukrust, Espen Barth Eide, Ruth Grung, Else-May Norderhus og Runar Sjøstad, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Stefan Heggelund, Aase Simonsen og Lene Westgaard-Halle, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Gisle Meininger Saudland, fra Senterpartiet, Sandra Borch og Ole André Myhrvold, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Venstre, lederen Ketil Kjenseth, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, og fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, viser til at for å møte de menneskeskapte klimaendringene, som er vår tids største utfordring, må de møtes med kraftfulle tiltak både nasjonalt og internasjonalt. Parisavtalen fra 2015 representerer et gjennombrudd i det internasjonale klimaarbeidet, og forplikter alle land til innsats for å holde økningen i den globale gjennomsnittstemperaturen til «godt under 2 grader» sammenlignet med førindustriell tid, og landene skal tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader. For å oppnå dette har avtalepartene vedtatt et kollektivt utslippsmål med sikte på å oppnå en balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser i andre halvdel av

dette århundret. Parisavtalen ble enstemmig ratifisert av Stortinget i 2016, og trådte i kraft 5. november 2016.

Komiteen viser til at klimaloven ble vedtatt i Stortinget i 2017, og trådte i kraft 1. januar 2018. Klimaloven lovfester våre klimamål for 2030 og 2050. Komiteen viser til at regjeringens forslag til endringer er for å oppdatere klimaloven i tråd med de endringer og med de mål regjeringen sendte inn til FN i februar 2020.

Komiteen vil understreke at norske klimamål bare kan oppjusteres. Dette i henhold til Parisavtalen artikkel 4.3 som sier:

«Each Party's successive nationally determined contribution will represent a progression beyond the Party's then current nationally determined contribution and reflect its highest possible ambition, reflecting its common but differentiated responsibilities and respective capabilities, in the light of different national circumstances.»

Dette står også nedfelt i den norske klimaloven § 5 som sier:

«§ 5. Gjennomgang av klimamål hvert femte år
For å fremme omstilling til et lavutslippssamfunn, jf. § 4, skal regjeringen i 2020 og deretter hvert femte år legge fram for Stortinget oppdaterte klimamål. Disse skal a) legge til grunn beste vitenskapelige grunnlag b) så langt som mulig være tallfestede og målbare.
Klimamål etter paragrafen her skal utgjøre en progresjon fra forrige mål og fremme gradvis omstilling fram mot 2050.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Stortinget i juni 2017 vedtok klimaloven som skal sikre gjennomføringen av Norges klimamål og omstillingen til et lavutslippssamfunn i 2050. Disse medlemmer viser her til at målet i klimaloven er at utslippene skal reduseres med 40 pst. sammenlignet med 1990.

Videre viser disse medlemmer til at Stortinget i april 2018 vedtok klimameldingen som formaliserte samarbeidet med EU. Meldingen var en strategi for hvordan Norge skulle oppfylle utslippsbudsjettet fra EU for perioden 2021 til 2030.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet støttet en slik avtale med EU, da industrien vår allerede samarbeidet med EU i kvotepliktig sektor, og den skulle sikre at andre deler av næringslivet får samme konkurransevilkår som næringslivet i EU. En ny avtale for ikke-kvotepliktig sektor ville i tillegg gi oss tilgang til EUs fleksibilitetsmekanismer, som ville kunne være et alternativ for Norge til å kutte i egne utslipp. Grunnlaget for en felles gjennomføring med EU var dermed at dette ville øke fleksibiliteten for Norge i sin gjennomføring av klimapolitikken. Disse medlemmer understreker at denne fleksibiliteten var avgjørende for at Fremskrittspartiet sluttet seg til en felles gjennomføring med EU.

Disse medlemmer viser også til at i avtalen inngår innsatsfordelingsforordningen som setter et tak på de totale utslippene og hvor hvert land har sitt eget mål for utslippskutt, og hvor hvert land setter opp sitt eget utslippsbudsjett frem til 2030. Dette er da kvoter som landene får kostnadsfritt. Statene må enten kutte utslippene ned til det tillatte nivå, eller skaffe seg flere utslippsenheter fra land som har overskudd og er villige til å selge.

Videre viser disse medlemmer til at regjeringen i februar i fjor valgte å melde inn et forsterket klimamål til FN ved å redusere utslippene med minst 50 pst. og opp imot 55 pst. sammenlignet med 1990 nivå. Norge var da det første vestlige landet som meldte inn et forsterket mål. Dette tilsvarte da 16,6 millioner tonn CO₂. Disse medlemmer viser til at regjeringen samtidig meldte at tiltak skulle gjennomføres i samarbeid med EU.

Da EU meldte sitt forsterkede mål i desember 2020, økte også EU sitt klimamål fra 40 pst. til 55 pst. Disse medlemmer mener det er verdt å merke seg at EU, i motsetning til Norge, har et nettomål. Det betyr at de regner alt karbonopptak inn i klimamålet.

Disse medlemmer viser til at det er regjeringen alene som har meldt inn revidert målsetting til FN, og ikke Stortinget.

Disse medlemmer viser til at konsekvensen av regjeringens iver etter å være tidlig ute, er at Norge sitter tilbake med andre bokføringsregler enn EU for opptak og planting av skog. Når regjeringen valgte netto null utslipp i skog- og arealbrukssektoren for å oppnå det forsterkede klimamålet, påpeker disse medlemmer at regjeringen valgte bort et CO₂-opptak på ca. 10 millioner tonn. Dette tilsvarer langt over halvparten av det kuttet som Norge har forpliktet seg til. Disse medlemmer støtter ikke dette grepet fra regjeringen, som direkte motarbeider interessene til norsk næringsliv, reduserer potensialet for verdiskapning og etablering av arbeidsplasser i Norge.

Disse medlemmer mener det er viktig å ha med seg at Norge hadde et helt annet utgangspunkt for å redusere sine klimagassutslipp i 1990 enn hva dagens EU hadde. Norge var allerede den gang et fornybart samfunn sammenlignet med EU, som hadde store deler av sin energiproduksjon tilknyttet kullkraft. Disse medlemmer viser til at det er tross alt enklere å finne et rener energialternativ til kullkraft enn til vannkraft.

Disse medlemmer er bekymret for undervurderingen som blir gjort i internasjonale klimaavtaler, og betydningen som fremvoksende økonomier vil ha for den fremtidige globale økonomi. Kina og India er blant eksempler på nasjoner som har et mye gunstigere utgangspunkt i Parisavtalen, akkurat som næringsliv i EU har fordeler overfor norsk næringsliv på grunn av regjeringens unnlattelse av å prioritere like konkurransevilkår. For næringslivet i Norge som er i sterk omstilling,

mener disse medlemmer dette vil svekke konkurransevnen til eget næringsliv og muligheten for å lykkes i en større internasjonal konkurranse. Et eksempel på dette er at Kina i 2019 økte sine CO₂-utslipp med om lag 300 millioner tonn, eller om lag 6 ganger det totale norske utslippet. Disse medlemmer mener dette enkelt illustrerer det som kan bli paradokset ved klimapolitikken i Norge. Norske arbeidsplasser får økt byrde, mens eksempelvis Kina ikke har krav til utslippsforpliktelser før i 2030. Disse medlemmer mener dette viser at det er stor risiko for at både norsk og europeisk industri flyttes til Asia.

Disse medlemmer har som utgangspunkt at å redusere klimagassutslipp er en global utfordring, hvor vi må finne globale løsninger for å løse problemet. Disse medlemmer viser til at vi er avhengige av internasjonale avtaler som ligger til grunn for våre nasjonale planer for reduksjon av klimagassutslipp. Alle klimagassutslipp har en kostnad for samfunnet, og disse medlemmer legger prinsippet om at forurenser betaler, til grunn.

Disse medlemmer mener vi må erkjenne at Norge ikke har en egen atmosfære, og at klimautfordringene er globale og dermed må løses globalt. Derfor er disse medlemmer kritiske til at regjeringen legger opp til at alle kuttene skal tas i Norge og ikke gjennom fleksible mekanismer som å kjøpe utslippskvoter i utlandet. Disse medlemmer kan ikke støtte symbolpolitikk som kan medføre at norsk industri og tusenvis av arbeidsplasser flagger ut.

Disse medlemmer mener derfor at forutsetningen for Norges klimamål er en felles gjennomføring med EU, og at Norge kan benytte fleksibilitetsmekanismer når det er mest lønnsomt, og at det er sentralt at vi må benytte de samme regneregler som EU. Disse medlemmer mener derfor at det nå ikke er behov for å endre de lovfestede målene i klimaloven § 3 og § 4. Disse medlemmer viser også til proposisjonen, hvor det fremkommer at en endring av klimamålene for 2030 nå vil innebære økte kostnader for samfunnet som helhet og de enkelte norske industriaktørene. Norge kan ikke påføre norske aktører høyere kostnader for klimagassutslipp enn deres konkurrenter i Europa gjør, da vil vi kun oppnå utflagging av norsk industri. Dette må harmoniseres med kostnadene til konkurrenter i våre naboland.

Disse medlemmer viser som et eksempel til at Norge har en av verdens reneste aluminiumsproduksjoner. Om Norge innfører krav om 50 pst. kutt i utslipp av CO₂, vil det kunne føre til utflagging av en av Norges viktigste industrier, og svært mange industriarbeidsplasser. Disse medlemmer mener det vil være helt meningsløst at det i et klimaperspektiv vil være bedre at aluminium produseres i et annet europeisk land som for eksempel Tyskland, som vil kunne kjøpe klimakvo-

ter av Bulgaria eller annet europeisk land, fordi de har en annen regnemetode for sine utslippskutt.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at norske regnemetoder for klimamål og klimagassutslipp er harmonisert med EU, slik at forpliktelsene for norsk og europeisk næringsliv er like.»

«Stortinget ber regjeringen om at det legges til rette for å kunne bruke kvotefleksibiliteten når det etter en kost-nytte-analyse er mer lønnsomt enn å gjennomføre klimatiltak i Norge.»

«Stortinget ber regjeringen dokumentere hvert enkelt tiltak som har klima som begrunnelse, hvor store utslippskuttene vil være.»

«Stortinget ber regjeringen følge prinsippet om å prioritere de tiltakene som gir størst utslippskutt til lavest mulig pris, i gjennomføringen av klimapolitikken.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til Parisavtalen, hvor det stadfestes at det må være balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser i andre halvdel av det inneværende århundret. Dette er i tråd med FNs klimapanel's seneste hovedrapporter, jf. Prop. 77 L (2016–2017):

«Fram mot 2100 må det bli balanse mellom menneskeskapte utslipp og opptak av klimagasser. FNs klimapanel peker på at karbonnegative løsninger også kan bli nødvendig i stor skala, dvs. at det globale opptaket av klimagasser som følge av nye tiltak må bli større enn de menneskeskapte utslippene»

Slik disse medlemmer ser det, er det dermed en rekke vesentlige avklaringer som ikke er gjort når Stortinget skal behandle endringer i klimamålsettingene. Disse medlemmer har i den sammenheng tidligere påpekt at det for Norges del er særlig avgjørende hvordan regelverket for skog- og landarealer utformes, og hvilke påfølgende konsekvenser det vil få for forvaltningen av norske naturressurser.

Disse medlemmer vil understreke hvor viktig det er at våre framtidige klimaforpliktelser utformes på en slik måte at opptak av karbon på skog- og landarealer inkluderes, og det på en måte som gir optimal langsiktig forvaltning av landarealene i Norge, størst mulig opptak av karbon i et langsiktig perspektiv. Disse medlemmer vil understreke at EUs klimamål for 2050 er karbonnøytralitet; at utslippene ikke er større enn karbonopptaket. Dette samtidig som det fra regjeringen ikke foreslås verken løsning som inkluderer binding, eller mål for binding. Disse medlemmer mener dette er grunnleggende problematisk. Disse medlemmer vil minne om at klimaloven § 6 allerede hjemler regjeringens ansvar for å redegjøre for Stortinget om utvik-

lingen i utslipp og opptak av klimagasser, framskrivningen av utslipp og opptak og gjennomføring av klimamål. Disse medlemmer finner det derfor underlig at man ikke setter tilsvarende mål for opptak som man gjør for utslipp. Disse medlemmer viser i den forbindelse til at Senterpartiet satte frem følgende forslag i forbindelse med Meld. St. 13 (2020–2021), jf. Innst. 253 S (2020–2021):

«Stortinget ber regjeringen ved oppdatering av klimaloven legge fram en vurdering av hvilke konsekvenser det vil ha at Norges mål for 2050 er et mål om et 'lavutslippssamfunn' framfor et 'klimanøytralt samfunn', samt et forslag til hvordan opptak i skog- og landarealer kan inkluderes i Norges klimamål for 2030 og 2050.»

Disse medlemmer mener fortsatt at slike opptak burde inkluderes i Norges klimamål, og viser for øvrig til at FN krever balanse mellom opptak og utslipp i sitt rammeverk.

Klimamål for 2030

Komiteen viser til at Norges eksisterende klimamål for 2030 er 40 pst. reduksjon av utslippene sammenlignet med 1990. Komiteen viser til at dette er et resultat av en klimaavtale med EU. Siden den gang har EU oppjustert sine klimamålsettinger med utslippskutt på 55 pst. Komiteen viser til at EU har en annen regnemodell som inkluderer opptak i skog og andre arealer.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at for EUs del betyr det i praksis noen få prosent reelt lavere klimamålsettinger, men om Norge skulle gjort det samme, vil det pga. vår geografi ha betydd om lag en halvering av vårt reelle mål, og det ville derfor ha vært i strid med Parisavtalens forpliktelser.

Flertallet viser til at forslaget fra regjeringen lyder som følger:

«klimagassutslippene i 2030 reduseres med minst 50 og opp mot 55 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til det oppjusterte klimamålet, og at Norge var det første vestlige landet i verden som varslet et mer ambisiøst mål. Disse medlemmer viser videre til at Klimaplan 2030 viser, gjennom konkrete tiltak, hvordan dette klimamålet kan nås. Disse medlemmer merker seg Arbeiderpartiets forslag, og påpeker at Arbeiderpartiet ikke har levert ett eneste forslag som viser hvordan Norge kan kutte mer, eller raskere, enn det regjeringens klimaplan legger opp til.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«§ 3 skal lyde:

§ 3 Klimamål for 2030

Målet skal være at *klimagassutslippene* i 2030 reduseres med minst 50 og opp mot 55 prosent fra *utslippsnivået* i referanseåret 1990.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at en rekke land oppjusterer sine målsettinger, både i Europa og aller tydeligst med den nye administrasjonen i USA. Disse medlemmer mener det er viktig med klare og forpliktende målsettinger, og mener Norge nå bør slå fast at vårt mål skal være utslippskutt på minst 55 pst.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«§ 3 skal lyde:

§ 3 Klimamål for 2030

Målet skal være at *klimagassutslippene* i 2030 reduseres med minst 55 prosent fra *utslippsnivået* i referanseåret 1990.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at de neste få årene vil avgjøre om man klarer å stanse stadig mer dramatiske klimendringer, som uhindret vil gjøre stor skade på liv, helse og eiendom. I Parisavtalen satte verdens nasjoner et mål om å begrense den globale oppvarmingen til under 1,5 grader. Vitenskapen forteller oss at dette målet blir mer urealistisk for hvert år som går. Skal man ha noen som helst sjanse til å nå målet, må verdens nasjoner handle langt raskere og mer målrettet enn man har vært villige til så langt. Jo raskere man kutter utslippene, desto tryggere kan man være på å løse klimakrisen uten å måtte ødelegge natur eller basere seg på eksperimentell teknologi.

Dette medlem viser i den forbindelse til Dokument 8:266 S (2020–2021), der dette medlem foreslår å oppjustere det norske klimamålet til 80 pst. utslippskutt i 2030 sammenlignet med 1990.

Klimamål for 2050

Komiteen viser til at gjeldende klimalov sier at Norge i 2050 skal være et lavutslippssamfunn og at utslippene skal reduseres i størrelsesorden 80–95 pst.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet, har merket seg at regjeringens forslag er at det skal reduseres «i størrelsesorden 90 til 95 pst. fra utslippsnivået i referanseåret 1990».

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og

Miljøpartiet De Grønne, slutter seg til regjeringens forslag til utslippsmål for 2050.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at begrepet lavutslipp i dag er et upresist begrep. Lavutslipp brukes ikke lenger som et internasjonalt mål for hvor vi skal være som et endestopp. Disse medlemmer foreslår å erstatte ordet «lavutslippssamfunn» med «samfunn med netto nullutslipp».

Disse medlemmer viser til at et samfunn med netto nullutslipp og utslippskutt på 90–95 pst. vil innebære å gjøre Norges klimamål mer ambisiøse og sette Norge inn i en internasjonal allianse for sterkere klimamål.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til forslaget om å erstatte «lavutslippssamfunn» med «samfunn med netto nullutslipp». Men et nettomål vil for Norge være mindre ambisiøst enn et mål om kutt på 90–95 pst. Disse medlemmer ønsker verken å fire på de norske ambisjonene, eller å gi inntrykk av at ambisjonsnivået er redusert gjennom endret begrepsbruk.

Disse medlemmer mener det er vanskelig å se for seg hvordan et netto nullutslippsmål er forenelig med et kvantifisert mål om å redusere utslippene med 90–95 pst. siden et mål om netto nullutslipp bare innebærer en utslippsreduksjon på rundt 60 pst.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet er kritiske til de foreslåtte endringer i klimaloven § 4. Det foreslås at mål for reduserte utslipp skal være i størrelsesorden 90 til 95 pst. mot referanseåret 1990. Disse medlemmer vil i den sammenheng peke på noen forhold.

Disse medlemmer viser til at EU har satt i gang en prosess som omfatter mulige endringer i alle regelverkene som påvirker hvordan utslipp beregnes og regnskapsføres i gjennomføringsavtalen Norge har inngått med EU.

Disse medlemmer viser til NHOs hørings svar hvor det pekes på at på grunn av:

«(...) ulik målemetode ved formuleringen av de forsterkede Parismålene, er målene til Norge og EU nå ikke direkte sammenlignbare. Det er med andre ord mye som er uklart når det gjelder rammer for gjennomføring av et forsterket klimamål for 2030. Vi er opptatt av at klimamålene må være grundig vurdert og utredet, og ikke bygge på overbudspolitikk.»

Og at det videre bes om at

(...) endringen av klimaloven stilles i bero i departementet i påvente av konkretiseringen av klimarammeverket og klimalovgivningsprosessen i EU blir klarlagt,

slik at vi har oversikt over konsekvensene for norsk klimapolitikk. Vi mener Stortinget først må behandle resultatet av EUs klimamålprosess før klimaloven endres.»

Disse medlemmer deler dette synet, og mener at med alt som er i spill når det gjelder EUs fremtidige klimapolitikk og klimalovgivning, vil være prematurt å ta den beslutningen som ligger i forslag til endringer i § 4 på dette tidspunktet. Disse medlemmer vil vise til at et grunnleggende mål på mellom 80 og 95 pst. allerede ligger i klimaloven i dag, og at det å utsette beslutningen om å stramme til dette målet derfor er udramatisk.

Disse medlemmer går derfor mot de foreslåtte endringene i § 4 i klimaloven, som gjelder 2050-målet.

Klimabudsjett

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at i klimaloven § 4 står det at regjeringen årlig skal redegjøre for hvordan Norge kan nå fastsatte klimamål, og klimaeffekten av det framlagte budsjettet. Disse medlemmer mener at regjeringen så langt ikke godt nok har fulgt opp dette punktet, og mener det er behov for egne klimabudsjett som viser utslippstallene og hvordan statsbudsjettet skal planlegges for å nå våre klimamål.

Disse medlemmer viser til at det følger av klimaloven § 6 annet ledd bokstav c at regjeringen overfor Stortinget skal synliggjøre «sektorvis utslippsbaner innenfor ikke-kvotepliktig sektor og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å realisere disse». Disse medlemmer mener det er avgjørende å få oversikt over både ikke-kvotepliktig og kvotepliktig sektor.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«§ 6 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) en oversikt som synliggjør sektorvis utslippsbaner innenfor kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å realisere disse»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at Solberg-regjeringen var den første som leverte klimabudsjett i forbindelse med statsbudsjettet. Disse medlemmer viser videre til at klimabudsjett er en del av avtalen om felles oppfyllelse av klimamålet med EU, en avtale Solberg regjeringen tok initiativ til.

Disse medlemmer merker seg at EUs kvotemarked fungerer etter hensikten, og at utslippene fra kvotepliktig sektor reduseres. Disse medlemmer viser videre til konkrete tiltak for norsk kvotepliktig sektor presentert i regjeringens klimaplan 2030.

Rettferdig klimaomstilling

Komiteen viser til at det i fortalen til Parisavtalen pekes på behovet for en rettferdig klimaomstilling («a just transition») for arbeidsfolk:

«The Parties to this Agreement, [...] Taking into account the imperatives of a just transition of the workforce and the creation of decent work and quality jobs in accordance with nationally defined development priorities, [...]»

Komiteen legger vekt på at reelt partssamarbeid, sosial dialog og medvirkning i omstillingsprosesser er en forutsetning for å finne de beste løsningene og skape forankring for nødvendige endringer.

For å sikre at klimapolitikken understøtter målet om et trygt arbeidsliv og en politikk som utjevner forskjeller, foreslår komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, en tilføyelse som nytt punkt i klimaloven § 6 og fremmer følgende forslag:

§ 6 annet ledd ny bokstav e skal lyde:

- e) en rapportering om hvordan regjeringen har ivare tatt trepartssamarbeid, sosial dialog og deltakelse fra sivilsamfunnet i arbeidet med gjennomføring av klimamålene som er fastsatt i denne lov.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til viktigheten av det norske partssamarbeidet, et samarbeid som også gjør seg gjeldende i klimapolitikken. Ett eksempel på det er veikartet for den norske petroleumsnæringen. Disse medlemmer er også opptatt av Parisavtalens henvisning til rettferdig omstilling, og mener dette er en naturlig del av den årlige presentasjonen av oppfølgingen av Klimaplan 2030.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne, mener det er viktig at Stortinget jevnlig inviteres til debatt om oppfølging av klimamålene, og at regjeringen bør holde redegørelser for arbeidet og status for norske klimamål.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen holde en årlig redegørelse for Stortinget om status for klimaarbeidet nasjonalt og internasjonalt, inkludert status for de norske klimamålene.»

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

§ 6 annet ledd bokstav c skal lyde:

- c) en oversikt som synliggjør sektorvise utslippsbaner innenfor *kvotepiktig* og *ikke-kvotepiktig* sektor og hvilke typer tiltak som vil være nødvendig for å realisere disse

Forslag fra Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

§ 3 skal lyde:

§ 3 Klimamål for 2030

Målet skal være at *klimagassutslippene* i 2030 reduseres med minst 50 og opp mot 55 prosent fra *utslippsnivået* i referanseåret 1990.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at norske regnemeter for klimamål og klimagassutslipp er harmonisert med EU, slik at forpliktelsene for norsk og europeisk næringsliv er like.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen om at det legges til rette for å kunne bruke kvotefleksibiliteten når det etter en kost-nytte-analyse er mer lønnsomt enn å gjennomføre klimatiltak i Norge.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen dokumentere hvert enkelt tiltak som har klima som begrunnelse, hvor store utslippskuttene vil være.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen følge prinsippet om å prioritere de tiltakene som gir størst utslippskutt til lavest mulig pris, i gjennomføringen av klimapolitikken.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding A I § 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens tilråding A I § 4 annet ledd første punktum og A II fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Venstre, Kristelig Folkeparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteens tilråding A I § 6 annet ledd bokstav e og B fremmes av komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

V e d t a k t i l l o v

om endringer i klimaloven (klimamål for 2030 og 2050)

I

I lov 16. juni 2017 nr. 60 om klimamål gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3 Klimamål for 2030

Målet skal være at *klimagassutslippene* i 2030 reduseres med minst 55 prosent fra *utslippsnivået* i referanseåret 1990.

§ 4 annet ledd første punktum skal lyde:

Målet skal være at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

§ 6 annet ledd ny bokstav e) skal lyde:

- e) *en rapportering om hvordan regjeringen har ivaretatt trepartssamarbeid, sosial dialog og deltakelse fra sivilsamfunnet i arbeidet med gjennomføring av klimamålene som er fastsatt i denne lov.*

II

Loven trer i kraft straks.

B.

Stortinget ber regjeringen holde en årlig redegjørelse for Stortinget om status for klimaarbeidet nasjonalt og internasjonalt, inkludert status for de norske klimamålene.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 25. mai 2021

Ketil Kjenseth

leder

Åsmund Aukrust

ordfører

